

Tunkkarin Sanomat

Kyläyhdistys Tunkkarit Tuulet ry:n julkaisu

Nro 10 • 1/2010

Tunkkarin Sanomat

Päätoimittaja

Jukka Tunkkari

Toimituskunta

Raimo Haapalehto

Hannu Salo

Jukka Tainio

Jukka Tunkkari

Lehden levikkialue

Tunkkarin koulupiiri

Kansikuva Hannu Salo.

Kuvan talo tunnetaan

Tainion talona.

Toimituskunta ottaa vastaan

lukijoiden juttuideoita!

LÄMMIN KIITOS!

Toimitus kiittää

lehden ilmoittajia; Kasenet,

Lähivakuutus, Kirsi ja Pertti

Läspä. Olette ilmoituksillanne

edesauttaneet tämän

numeron julkaisun.

Mäntysaaren Aimon latu Anunkiin.
Kuva Hannu Salo

Pääkirjoitus

Kuka oli mallina Raivaajapatsaalle?

Kotipitäjämme kirkon läheisyydessä Klaavunkankaalla katselee Raivaajapatsas laajalle viljelyaukealle lähes 71 vuoden kokemuksella. Tapio Wirkkalan veistämä patsas paljastettiin kesäisenä heinäkuun 30. päivänä 1939 Vetelin seurakunnan 300-vuotisjuhlien yhteydessä.

Mutta kuka oli mallina patsaalle? Tämä kysymys heräsi, kun toisaalla tässä lehdessä on erään kylämme persoonallisuuden ja lähimmäisen Sampan kanta asiaan. Sampalla oli selvä mielipide asiaan, mutta tuskin se oikea.

Tapio Wirkkalan isän Ilmari Wirkkalan tiedetään todenneen seuraavasti: ”Tapio oli viettänyt nuorempana erään kesän kotiseudullani ja tutustunut sen ihmistyyppeihin. Loistavan muistinsa avulla hän loi kuvan nuoresta miehestä, joka oli kirkon lähimmästä naapuritalosta Vetelistä”. Vielä kerrotaan Hariman kyynelehtineen, kun hän näki kotoisen tyyppin. Eli oliko kyseessä Läspän Julius? On myös sanottu, että mallina olisi ollut Antti O Torppa. Ei läsnä mallina ollen, mutta Antti Torppa esiintyi tuohon aikaan kansanperinnefilmissä, jossa kuvattiin rukiin korjuuta aina riieissä varstoilla puintiin sakka. Tuon filmin oli nähnyt todennäköisesti myös Tapio Wirkkala. Antti Torpan kuva oli 30-luvulla Suomen Kuvalehden kannessa juuri tuosta mainitusta viljankorjuutilanteesta. Vai onko Wirkkalalla ollut vaikutteita useamman henkilön vartalosta ja piirteistä mm. Juliuksesta ja Antista?

Mallin henkilöllisyydestä voi olla muitakin mielipiteitä ja tarinoita. Jos olette kuulleet, niin soittakaa tai viestikää tämä kirjoittajalle. Annamme syksyn numerossa tilaa uusille tiedoille. Myös Perhunjokilaakso-lehden mielipidesivu sopii areenaksi pohdinnoille.

Jukka Tunkkari

HUOM!

Toimituskunta kiirehti viime syksynä numeroinnissa hypäten yhden yli. Eli viime syksyn numero on 9 ja tämä lehti numero 10.

Isäni Lauri Pekola

Lauri Evert Pekola

syntyi Vetelissä 22.11.1904 ja

kuoli Keuruulla 9.2.1986.

Isäni vanhemmat olivat Viljami Pekola (5.6.1876 – 2.5.1932) ja Johanna os. Kortetmaa (21.2.1871 – 3.7.1911). Isoisä Viljami oli kolmesti naimisissa, toinen vaimo oli Linda os. Reippainen (19.1.1885 – 14.6.1916) ja kolmas Lindan sisar Hilma os. Reippainen (16.1.1895 – 9.1.1946). Viljamilla oli kolmesta vaimosta kaikkiaan 13 lasta, joista vain neljä – Lauri, Anni, Toivo ja Voitto – elivät aikuisikään. Keuhkotuberkuloosi oli tuon ajan musta surma, jonka viikate kaatoi väkeä ankarasti. Sukuhautamme hautakivessä, joka on aivan Vetelin sankarihaudan vieressä, on neljätoista nimeä. Vain yksi on kuollut muuhun kuin keuhkotautiin. Isämme Lauri Pekolan selviämistä voidaan todella pitää ihmeenä.

Lauri Pekolan 81 vuotta kestäneestä elämästä voidaan sanoa, että siinä ei totisesti ollut yhtään laiskaa päivää. Oli sitten kyse työstä tai luottamustehtävästä, sodasta tai rauhasta – kaikki hän hoiti suomalaisen miehen tavoin, viimeistä piirtoa myöten. Kun vie-

lä otetaan huomioon, että Lauri oli luonteeltaan rauhallinen ja maltillinen ja suhtautui ystävällisesti kaikkiin ihmisiin, voidaan todeta hänen olleen arvostettu ja kunnioitettu mies ei vain Vetelissä, vaan myös lähikunnissa. Isä liikkui paljon ihmisten parissa ja vähän lienee niitä veteliläisiä, joita isä ei tuntenut.

Isä joutui jo pienenä poikana kovaan työhön. Sen ajan yhteiskunnassa kansakoulun jälkeen oli mentävä työhön ja tuonaikaisessa maatalousyhteiskunnassa se tarkoitti rengin töitä taloissa. Työ maatiloilla oli kovaa työtä ja varsinkin isojen, vihaisten hevosten hoitaminen suorastaan vaarallista. Mutta, suomalaisella sisulla ja sitkeydellä tästä selvittiin ja samalla voimat ja itseluottamus kasvoivat.

Varusmiespalveluksen isä suoritti Viipurissa, Kenttätykistörykmentti 2:ssa ajalla 8.12.1924 – 3.3.1926. Isän erikoiskoulutus oli ratsuri, siis tehtävä, jossa hevosvetoisessa tykistössä ohjastetaan vetohevosia. Isä kertoi mielellään tarinoita varusmiesajastaan Viipu-

Kotitalo Läspässä. Kuva on otettu jatkosodan aikaan; portailla äiti, omia lapsia ja Jyväskylän serkkuja.

rissa. Sen ajan kuri oli kovaa ja muodollinen koulutus tiukkaa, mutta noistakin ajoista Lauri selvisi sisulla ja ennen kaikkea hurtilla huumorilla.

Laurin leipätyö oli kivenhakkaajan ammatti. Taidon hän oppi isältään Viljamilta, joka oli Amerikassa oppinut kivimiehen taidot. Viljami palasi Suomeen ja teki kivimiehen töitä kuolemaansa saakka. Lauri oli siis isänsä opissa, mutta 1920-luvulla muutti Kokkolaan ja oli töissä Kokkolan Kiviveistämöllä. Siellä tehtiin hautakiviä, mutta myös rakennusten peruskiviä ja silta-arkun kiviä. Muun muassa Kokkolan rautatieaseman eteläpuolella olevan rautatien ylittävän sillan kiviarkkujen teossa isä on ollut mukana. Tarkkaa ja huolellisuutta vaativaa työtä on kivityö, isä kertoili, kun häneltä kyseltiin kivimiehen hommista. Isän tarinoista on ennen kaikkea se jäänyt mieleen, että voima ei kivityöissä ole lainkaan ykkössijalla, vaan 'konstit'. 'Kivelle täytyy panna jalat alle', jotta sen saa liikkumaan, oli yksi isän aforismi. Sitä isä myös aina korosti, ettei hätäilyllä saa mitään aikaan. Tämän opin ruumiillistuma oli Lauri Pekola.

Kokkolan kaudella isä tapasi tulevan vaimonsa Kaisa Junttilan (8.3.1902 – 23.6.1978). Kaisa oli jäänyt pienenä 7-vuotiaana tyttönsä täysorvoksi. Kaisan äiti Maria kuoli 1907 ja isä, seppä Antti Junttila 1909. Äiti oli enonsa Jalmari Takalo-Haikolan kasvattityttö-

renä Sievissä vuodet 1909-20. Äidillä ei tuosta ajasta ollut pahaa sanottavaa. Jalmari-eno piti kyllä omaa ja palvelusväkeä kurissa ja Herran nuhteessa ja talo oli kaikin tavoin 'peruskörtiläinen'. Jalmaria voidaan nykyajan mittapuun mukaan pitää ahdasmielisenä. Kaikki 'maailmallinen' oli syntiä – koreat vaatteet, musiikki, kirjallisuus, paitsi uskonnollinen. Esimerkkinä Jalmarin asenteesta mainittakoon, että kun Kaisa maitoa separoیدessaan vihelteli jotakin sen ajan iskelmää, eno hyökkäsi tupaan kysyen, 'kuka pirua kutsuu?'. Kaikesta huolimatta Kaisa ei kasvatti-isäänsä muistellut pahalla. Talossa oli ruokaa ja lämmintä eikä eno koskaan käyttänyt ruumiillista kuritusta. Oikeastaan pahin enon nuhde oli huokaus: 'kyllä äitis itkis, jos tietäis'. Äitimme perusongelma oli kuitenkin se, että hänellä oli talontyttären velvollisuudet, mutta ei oikeuksia. Siksi hän päätti lähteä koettelemaan siipiään. Äiti kävi vuonna 1923 Raudaskylän kristillisen kansanopiston Ylivieskassa. Sitä ennen hän meni sieviläiselle Otto Huhtalalle palvelijaksi ansaitakseen opintorahat. Kun Jalmari-eno kuuli tästä, hän lupasi osallistua kustannuksiin. Kansanopisto oli tuohon aikaan ainakin yhtä ahdasmielinen kuin kasvatuskoti, mutta hyviä elämän eväitä äitimme sieltä sai. Välillä Kaisa oli Kannuksen Rättyässä siskonsa Helmin perheessä.

Kannuksen aika ei jäänyt kovin pitkäksi, sillä pian Kaisa muutti Kokkolaan 'herrasväen palvelijaksi'. Hän oli ainakin Grönroosilla, Mäntysaarella ja Andersonilla. Sitten keväällä 1927 Lauri ja Kaisa tapasivat ja jo keväällä he menivät kihloihin ja syksyllä naimisiin. Laurin isä Viljami oli v 1929 sairastuttuaan pyytännyt poikaansa Lauria Veteliin, koska sielläkin on kivitöitä. Lauri ja Kaisa muuttivat Veteliin v 1930 ja asettuivat Nuorisoseurantalolle, Lauri vahtimestariksi ja Kaisa kahvilan pitäjäksi. Perheessä oli tuolloin jo kaksi lasta, Pentti (synt 1928) ja Tuovi (synt 1929). Seurantalo oli sen verran rauhaton, että Lauri ja Kaisa katsoivat muita vaihtoehtoja. Perhe muutti Tunkkarille ja vähän ajan perästä Läspälle ja yhteinen koti rakennettiin ja-kokunnan yhteismaalle. Talon rakentamiseen saatiin Joel Läspältä suullinen lupa, mutta 1930-luvun Vetelissä sellainen riitti.

Läspällä asuttiin vuoteen 1948 asti, jolloin pieni talo alkoi kasvavalle perheelle käydä ahtaaksi. Perheessä oli jo viisi lasta, Pentti (-28), Tuovi (-29), Teuvo (-33), Antti (-43) ja Erkki (-44). Rintamamiestontti järjestyi Vetelin pappilan lähistöltä, Hakaperältä ja sinne muutettiin elokuussa 1948. Tontin nimi oli Yläjoki – keskipohjalaisen JR 29:n jatkosodan taistelupaikkojen mukaan. Naapureina oli Arvi Vainion Jessoila ja Matti Kortteenperän Kontupohja.

Talvi- ja jatkosotaan Lauri Pekola osallistui kuten muutkin Suomen miehet. Talvisodassa Lauri oli ajomiehenä 30. Kuormastokomppaniassa, joka toi-

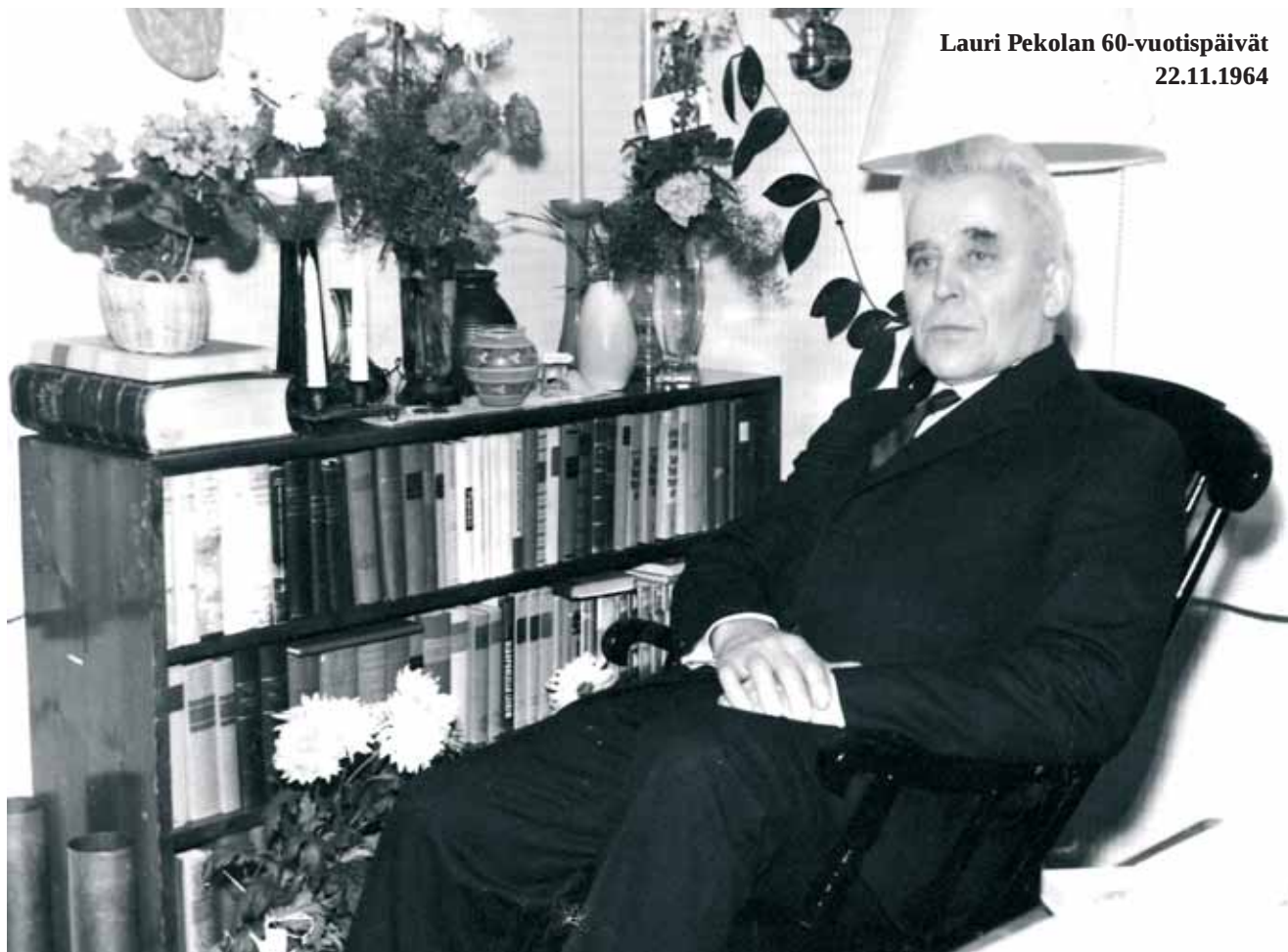
Lauri aseveljiensä parissa Vetelin sankarihaudoilla. Lauri teki 103 sankariristiä aseveljilleen.

mi Luumäen suunnalla. Lauri kotiutettiin 31.5.1940. Sitten taas lyhyeksi käyneen välirauhan jälkeen miehet kutsuttiin taas aseisiin ja Lauri sai käskyn keskipohjalaisrykmentin, Jalkaväkirykmentti 29:n riveihin. JR 29 kuului kenraalimajuri Kaarlo Heiskasen – 'kylmä-Kallen' komentamaan 11.Divisioonaan, joka eteni Petroskoihin – sodan ajan Äänislinnaksi kutsuttuun Karjalan keskukseen ja sieltä yli Syvärin. Hyökkäysvaiheen päätyttyä vanhemmat ikäluokat kotiutettiin ja tällöin myös JR 29 joukko-osastona liitettiin muihin yksikköihin. JR 29:n komentajana toimi legendaarinen everstiluutnantti Paavo Susitaival. Susitaival eli lähes 100-vuotiaaksi ja keskipohjalaiset vete-raanit arvostavat tänä päivänäkin räväkkää komentajaansa. Lauri kotiutettiin 8.3.1942 ja hän siirtyi siviilitöihin, siis kivenhakkaajan hommiin. Laurin sotilaspassissa on merkitty taistelupaikoiksi Tsiipakka, Laajasalmenniska, Yläjoki, Peski, Sompä, Säämäjärvi, Prääsä, Vilga, Suunujoki ja Kiipuro. Raskas sotaretki, mutta suojeluskentä oli matkassa.

Sitten, kesäkuun suurhyökkäyksen uhattua koko Suomen olemassaoloa, Lauri jälleen kutsuttiin palvelukseen, tällä kertaa 21. Prikaatiin, joka taisteli Ilomantsissa. Syksyllä 1944 Lauri sairastui vakavasti ja kotiutettiin sotasairaalan kautta 5.10.1944. Pitkä ja raskas sotaretki oli ohi – ilman naarmuja.

Lauri Pekolan elämäntyö oli kivenhakkaajan työ. Yritys oli yhden miehen verstaas ja työ oli suurimmaksi osaksi käsityötä. Raakakiven käsittely oli ikuista vasaaran ja taltan naputusta, vain loppuvaiheessa käytettiin sähkökäyttöistä hiomakonetta. Lauri Pekola teki kaikkiaan 298 hautakiveä Vetelin hautausmaalle, 103 sankariristiä aseveljilleen ja 130 hautakiveä naapuriseurakuntiin, Kaustiselle, Halsualle, Perhoon ja muuallekin. Kun katsoo Laurin käten töitä, ne erottaa selvästi uusista, koneellisesti tehdyistä paasista. Esimerkiksi Hohenhalin sukuhaudan muistokivi on loistava esimerkki kivimestarin työstä. Harmaaseen graniittiin tehdyt korkokirjaimet olivat loistosuoritus siinäkin mielessä, että kiven valmistusaikaan isän selän takana hyppi teini-ikäisiä ja nuorempia lapsia ja pienikin lipsahdus olisi tehnyt kivistä 'suden'. Muista isän aikaansaannoksista mainittakoon Raumannuksen pappissuvun muistokivi kirkon vieressä ja Raivaajapatsaan jalusta. Myös Otto von Fieandtin muistokivi Tunkkarilla on Lauri Pekolan työtä. Sankariristien valmistus oli henkisesti todella raskas urakka, siinäähän Lauri valmisti hautakivet monille ystäville, lapsuudentovereille, aseveljille. Kivimateriaali hankittiin aluksi kotipitäjästä, myöhemmin pääasiassa Keski-Suomesta, Mustakivi

**Lauri Pekolan 60-vuotispäivät
22.11.1964**

Oy:sta. Veikko Läspä autoineen oli yhteistyökumppani kivien hakureissuilla.

Lauri Pekola toimi yhteiskunnassa sekä kunnallis-että seurakuntapolitiikassa. Isä oli muutamia kausia kunnanvaltuustossa ja silloisessa taksoituslautakunnassa. Viime mainitussa tehtävässä isä muun muassa otti vastaan veroilmoituksia. 'Onko veroneuvos kotona', kyläläiset huutelivat tullessaan tuomaan asiakirjojaan. Seurakuntapolitiikassa isä oli kirkkoneuvoston jäsen.

Kirkko ja seurakunta oli asia, johon isämme oli kiinteässä yhteydessä koko elämän ajan. Isä oli 1940-luvun lopusta lähtien Vetelin seurakunnan sivutoiminen ja lopulta päätoiminen suntio. Monet veteliläiset muistavat Laurin arvokkaan olemuksen, kun hän hoiti tehtäviään kauniissa Vetelin kotikirkossa. Suntion tehtävä sen ajan maaseutuymppäristössä oli aivan muuta kuin nyt 2000-luvulla. Kuolinsanomien tuotiin jalkaisin ja ensimmäinen vastaanottaja oli Lauri-suntio. Isä oli ensimmäinen 'virallisen organisaation' edustaja, joka lohdutti vanhempansa, puolisonsa, lapsensa menettänyttä lähimmäistä. Muistan pikkupoikana hyvin nämä tilanteet – isä-Lauri osasi mestarillisesti löytää oikeat sanat surevalle omaiselle.

Lauri Pekolan toiseksi nuorin poika tekee kunniaa isänsä muistolle. Requiescat in pace.

Antti Pekola

Isousikatu 10 A 8, 28100 Pori
antti.pekola@dnainternet.net
041-4359703

Isä-Lauri ja Antti-poika Vetelissä jouluna 1973.

Ensimmäiset kouluvuodet

Millaisia eväitä tämän päivän koululainen saa ja tarvitsee koulutielleen?

Koulunkäynti on muuttunut paljon siitä kun itse menin ensimmäiselle luokalle ja varmasti se oli vielä erilaisempaa silloin, kun omien vanhempieni ikäpolvi aloitti oppivelvollisuutensa. Nykyään pienet koululaiset käyvät esikoulun ennen ensimmäiselle luokalle tuloaan ja ovat siinä mielessä jo valmiimpia tullessaan koulunpenkille oppimaan uutta. Toisaalta koululaisen velvollisuudet ja vaatimukset ovat myös kasvaneet, joten pieneen oppilaaseen kohdistuu jo monenlaisia odotuksiakin. Meillä aikuisilla onkin haastetta luoda nyky-yhteiskunnassa sellaiset puitteet lapsen kasvulle ja kehitykselle, että jokainen pieni koululainen saisi tarvitsemansa eväät koulutielleen.

Tunkkarin koulun alaluokassa opiskelee tänä vuonna 17 reipasta pikkuoppilasta. Oman koulun yhteydessä oleva esikoulu valmistaa oppilaita siirtymään ensimmäisille luokille. Jo eskarivuonna koulun väki sekä erilaiset touhut ja tilat tulevat tutuiksi. Tutussa ympäristössä lasten onkin turvallista aloittaa koulutiensä ja energiaa riittää paremmin koulunkäyntiin, kun ei tarvitse jännittää turhia. Esi- ja alkuopetusvuosina lapset oppivat lukemaan, kirjoittamaan ja laskemaan niin, että kolmannelle luokalle siirtyessään heillä on valmiudet aloittaa vieraan kielen ja lukuaineiden opiskelu. Opetuksellisten tavoitteiden lisäksi haastetta on myös kasvatuksellisissa asioissa yhä enenevässä määrin, sillä myös itsensä ja toisten ihmisten kanssa pitäisi oppia tulemaan toimeen.

Tutun oppimisympäristön lisäksi turvallisuutta lisää myös lapsen lähipiiriin kuuluvien aikuisten yhteydenpito. Opettajan ja vanhempien yhteistyötä helpottaa joka päivä koululaisten mukana repuissa kulkevat ”repuvihkot”, joissa viestit ja kodin koulun välillä kulkevat kätevästi. Kodin ja koulun yhteen hiileen puhaltaminen onkin mielestäni yksi tärkeimmistä eväistä, joita oppilas tarvitsee koulutielleen. Opetukseen ja kasvatukseen liittyvät pulmatilanteet ratkeavat yleensä parhaiten, kun aikuiset ovat viipymättä yhteydessä toisiinsa.

Aikuisten ainainen kiire ja työelämän muuttuminen tuovat myös omat haasteensa pienten oppilaiden koulutielle. Monet vanhemmat käyvät töissä niin, että

lyhyen koulupäivän jälkeen alaluokkalaisen iltapäivähoito on järjestettävä tavalla tai toisella. Yksin oleminen, iltapäiväkerho ja erilaiset harrastukset voivat tehdä koululaisen arkipäivistä pitkiä työpäiviä. Näin yhteiskunnan asettamat haasteet aikuisille voivat siirtyä myös lasten hyvinvointiin, elleivät lapset saa riittävästi aikaa ja kannustusta omilta vanhemmiltaan. Aikuisten tehtävä niin koulussa kuin kotona on kuitenkin huolehtia, että lapset saavat

riittävästi lepoa, liikuntaa, leikkiä ja ruokaa. Perustarpeiden on oltava kunnossa, jotta lapsi jaksaa kasvaa ja kehittyä.

Yhteiskunnan kehitys näkyy myös oppilaiden taidoissa. Monet ekaluokkalaiset osaavat jo lukea koulun tullessaan ja esimerkiksi tietokoneenkäsittelytaidot ovat jo niin pitkällä, ettei opettajakaan pysy aina mukana. Toisaalta kädentaidot kuten leikkaaminen, liimaaminen, piirtäminen ja kirjoittaminen voivat olla haastavia monille lapsille. Omista tavaroista huolehtiminen ei ole itsestäänselvyys sekään nykyisen tavarantalouden keskellä. Myös käyttäytymiseen, toisten huomioonottamiseen ja oman vuoron odottamiseen liittyviä taitoja harjoitellaan päivittäin, sillä ANTEEK-SI sana voi olla helppo lukea mutta sen sanominen maailman vaikeinta.

Vaikka vuosien saatossa koulunkäynti on muuttunut melkoisesti, ovat perusasiat säilyneet ennallaan. Tärkeimpiä asioita lapsen oppimisessa ensimmäisinä kouluvuosina on edelleen oppia lukemaan ja kirjoittamaan sekä ymmärtämään kellon ja rahan päälle. Kasvatuksessa puolestaan aikuisten tulee antaa lapsille rajoja ja rakkautta, jotta hänelle kehittyisi hyvä itsetunto ja luottavainen suhde itseensä sekä omiin taitoihinsa. Lapset ovat erilaisia, ja se, mikä toimii toisen lapsen kanssa, ei välttämättä toimi toisen kanssa. Mutta maalaisjärkeä käyttämällä sopivat ratkaisut yleensä löytyvät myös opetus- ja kasvatuskysymyksissä. Näillä eväillä pienten oppilaiden pitäisi mielestäni päästä ainakin askeleen verran eteenpäin koulutiellään.

Kirsi Tikkakoski

HYVÄÄ PÄÄSIÄISTÄ!

Toivottavat eskarit

Karhun vuosi

Karhu syö kukkia.
Karhu nukkuu talviunta.
Karhu syöttää pentuja.
Karhu lähtee pois.

Janne Läspä 1. lk

Karhun vuosi

Karhut syövät marjoja.
Karhut nukkuvat talviunta.
Karhut saavat pentuja.
Karhut etsivät lapsille ruokaa.

Eetu Kaariniemi 1. lk

Amanda Vähäkainu 1. lk

Valtteri Torppa 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Valmistautuu talviunille.
Synnyttää pennut.
Etsii uutta pesää.

Markus Torppa 1. lk

Neea Hautala 1. lk

Karhun vuoden tapahtumat

Karhu syö marjoja, on syksy.
Karhu nukkuu talviunta, on talvi.
Karhu on vielä pesässä, on jo kevät.
Karhu on aamukävelyllä, on jo kesä.

Saara Huusko 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Se valmistautuu talveen.
Karhu heräsi.
Karhu leikkii poikasten kanssa.

Onni Mäkelä 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Karhu nukkuu talviunta.
Karhu saa poikasia.
Karhu leikkii poikasten kanssa.

Miska Mortensen 1. lk

Onni Mäkelä 1. lk

Karhun vuosi

Syksyllä karhu syö marjoja.
Karhu nukkuu talviunta.
Karhu herää keväällä talviunilta.
Karhu etsii ruokaa kesällä.

Valtteri Katajala 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Se valmistautuu talveen.
Talvella karhu nukkuu talviunta.
Kun se herää, se valmistautuu uuteen talveen.

Valtteri Torppa 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö viimeisiä ruokia.
Karhu nukkuu.
Karhu heräsi justiin.
Karhu menee näyttämään poikasille metsää.

Juho Heikkala 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Karhu nukkuu talviunta.
Karhu herää keväällä ja saa pentuja.
Karhu menee saalistamaan pentujen kanssa.

Amanda Vähäkainu 1. lk

Karhun vuosi

Karhu syö marjoja.
Se valmistautuu talveen.
Karhu kävelyttää poikasiaan.

Timi Rannila 1. lk

Karhun vuosi

Karhu nukkuu talviunta.
Karhu herää talviunilta.
Karhu on saanut kaksi pentua.

Neea Hautala 1. lk

Noidan onneton päivä

Noita otti taikasauvan ja pannun mukaansa. Hän lähti tulivuorelle. Hän osui kuusen latvaan ja tulivuoreen. Sitten hän oli tulivuorella. Sitten hän sai sähköiskun sauvasta.

Anttoni Hautamäki 2. lk

Pääsiäinen

Oli kaunis pääsiäisaamu. Ensimmäiset kukat kukkivat ja puro solisi iloisesti. Kissanpentut leikkivät. Lapset kierivät nurmikolla. Äiti huusi syömään. Lapset menivät syömään. Noita lenteli kissanpentujen ylitse. Kun lapset olivat syöneet, he menivät virpomaan. Kun lapset olivat virponeet, he menivät nukkumaan.

Sara Finnä 2. lk

Pääsiäisyö

Noita oli menossa tapaamaan siskoaan vuorille. He nimittäin joka pääsiäisyö menivät vuorille taikomaan pahoja. Mutta tänä vuonna he epäonnistuivat. Ja muuttuivat hyviksi.

Julia Tuomisto 2. lk

Ahosen hyppy

Vancouverin olympialaisissa. Antero Mertaranta: Ahonen hyppää ja mikä hyppy! 111 metriä voi, voi voi! Mikä hyppy ja voittoon menee. Suomi voittaa kultaa. Ei ole totta!

Aarni Sanz 2. lk

Tunnelmia Tunkkarin koululta...

Onni Mäkelä:

Norjassa olisi kiva käydä!

TEKSTI

MATLEENA SAARENPÄÄ

ONNIN

KYMMENEN KÄRJESSÄ

Ystävä: Matias Saarenpää

Paikka: Kokkola

Eläin: kissa

Esine: kännykkä

Kulkuneuvo: pyörä

Herkku: irtokarkit

Peli: monopoli

Kirja: Raamattu

Turhin tavara: ylimääräinen pipo

Elokuva: Viiru ja Pesonen

Toimittaja: Olen kuullut, että olet hyvä hiihtäjä.

Mitä hiihtotyyliä yleensä menet?

Onni: Yleensä menen vapaata hiihtotyyliä.

Toimittaja: Mistä kouluaineesta pidät?

Onni: Minä pidän liikunnasta.

Toimittaja: Milloin synttärisi ovat?

Onni: Ne ovat syksyllä.

Toimittaja: Entä miten monta henkilöä perheessäsi on?

Onni: Perheessäni on viisi henkilöä.

Toimittaja: Mistä urheilulajista pidät erityisesti?

Onni: no erityisesti pidän hiihdosta.

Toimittaja: Mistä ohjelmista pidät?

Onni: pidän Viirusta ja Pesosesta.

Toimittaja: Missä paikassa on mielestäsi parhaat urheilumahdollisuudet?

Onni: Täällä Vetelissä.

Toimittaja: Missä maassa haluaisit käydä?

Onni: Haluaisin käydä Norjassa.

Toimittaja: Mitä soitinta haluaisit soittaa?

Onni: Haluaisin soittaa kitaraa.

Toimittaja: Mikä on lempi sarjakuvasi?

Onni: Viivi ja Wagner.

Joni Takala:

Lauantai paras päivä viikosta!

TEKSTI

ILMARI SANZ & TEEMU RANNILA

JONIN

KYMMENEN KÄRJESSÄ

Ystävä: Juho

Paikka: koti

Eläin: koira

Esine: kumi

Kulkuneuvo: pyörä

Herkku: salmiakki

Peli: Monopoli

Kirja: Nalle Puh

Turhin tavara: rannekello

Elokuva: Risto Räppääjä

Toimittajat: Mikä on parasta koulussa?

Joni: Liikunta.

Toimittajat: Mitä pelkää?

Joni: En mitään.

Toimittajat: Miksi tahtoisit isona?

Joni: Kirvesmieheksi.

Toimittajat: Mitä kaikkea harrastat?

Joni: Pesäpalloa ja jalkapalloa.

Toimittajat: Missä olet hyvä?

Joni: Pesäpallossa.

Toimittajat: Kumpi olisit ennemmin lintu vai kala?

Joni: Lintu.

Toimittajat: Mikä on sinun lempi TV-sarja?

Joni: Ei ole.

Toimittajat: Mikä on paras päivä viikosta?

Joni: Lauantai.

Toimittajat: Mikä on lempi vuoden aikasi?

Joni: talvi.

Toimittajat: Kiitos haastattelusta.

Arttu Pynssi :

Laskettelu on mukavaa!

TEKSTI

PAULI PYNSSI

ARTTUN

KYMMENEN KÄRJESSÄ

Ystävä: Kaikki

Paikka: Veteli

Eläin: sika ja kissa

Esine: puhelin

Kulkuneuvo: polkupyörä

Herkku: kinkku

Peli: FlatOut2

Kirja: kolme etsivää

Turhin tavara: lego sotilas

Elokuva: taru sormusten herrasta

Toimittaja: Mikä on koulussa mukavinta?

Arttu: läksyt ovat aika mukavia.

Toimittaja: Mikä on sitten vapaa ajalla mukavinta?

Arttu: Kaikki.

Toimittaja: Mistä haaveilet?

Arttu: Isommasta sikalasta.

Toimittaja: Mikä on lempi TV-ohjelmasi?

Arttu: Se on Duudsonit.

Toimittaja: Kuka on lempiopettajasi?

Arttu: Raimo Haapalehto.

Toimittaja: Kiitos haastattelusta!

Minä olen Tunkkarin koulun kahvihuoneessa. Kuulen vain kellon tikityksen. Näen pianon, kellon ja tauluja. Tunnen tuolin pehmusteen. Haistan kahvin ja keksin. Täällä ei ole ketään muuta kuin minä. Vain kello tikittää. Ja tunnelma on tylsä. Tuleekohan tänne ketään??

Ahti

TEKSTIT:

TUNKKARIN KOULUN 3. LUOKKALAISET

Olen käytävässä. Kuulen opettajan puhetta. Näen Satun ja Ahtin. Tunnen lämpimän ilman. Haistan ruuan tuoksun. Paikalla on ruokaa tuova mies. Mies vie keittiöön ruokaa. Ympärilläni menee välillä ihmisiä. Tunnelma on rauhallinen. Ajattelen, että mitä hän tänään on ruokana??

Severi

* * *

Minä olen keittolassa. Minä kuulen hurinaa ja näen jääkaapin ja radion. Minä tunnen pöydän. Minä haistan ruuan. Paikalla on Maija. Maija järjestee tavaroita. Ympärilläni kuuluu kolinaa. Tunnelma on meluinen ja ajattelen ruokaa.

Joni

* * *

Olen Tunkkarin koulun 1-2-luokassa. Kuulen ihmisten ääniä. Minä näen monia ihmisiä. Tunnen kylmiä väreitä. En haista tällä hetkellä mitään. Täällä on lapsia noin 14. He tekevät tehtäviä. Ympärilläni puhutaan paljon. Tunnelma on aika tylsä. Ajattelen tehtävien tekemistä.

Juho

* * *

Olen Tunkkarin koulun eskariluokassa. Kuulen rapinaa ja puhetta. Näen kahdeksan oppilasta ja kaksi opettajaa. Tunnen pehmeän maton jalkojeni alla. Haistan liiman hajun. Paikalla on Tunkkarin koulun eskariluokka ja heidän opettajansa. He askartelevat pääsiäiskortteja. Ympärilläni kävellään. Tunnelma on mukava. Ajattelen että olisi mukava askarrella.

Minna

* * *

Minä olen Tunkkarin koulun 5-6 -luokassa. Minä kuulen hiljaisten kynien kirjoittamista. Minä näen oppilaita jotka tekevät tehtäviä. Minä tunnen lämpimän huoneen. Paikalla on opettaja joka auttaa oppilaita. Ympärilläni on hyvin hiljaista. Tunnelma on hiljainen ja mukava. Ajattelen että mitäköhän oppilaat tekevät?

Venla

Yläluokan poikien kehtolaulu

säv. Saku Sammakko

sanat Jaakko Salo, Joona Hautala ja Sami Torppa

Me ollaan Tunkkarin koulusta, ahaa, ahaa.
Ja kisoista mitalit napataan, ahaa, ahaa.
Futiksessa me kaikki voitetaan
ja vastustajat pinoon laitetaan
ahaa, ahaa, ahaa.

Me koulussa hiihtoa harrastetaan ahaa, ahaa,
ja juoksussa aina pärjätään ahaa, ahaa.
Ei meille pärjää koulut muut
me katkomme metsästä pienet puut
ahaa, ahaa, ahaa.

Meill on koulussa meininki mahoton, ahaa, ahaa,
kun rehtorinamme Raimo on ahaa, ahaa.
Kun meillä on kynät sormissa,
muut istuu savuhormissa
ahaa, ahaa, ahaa.

Me joen varrella asumme ahaa, ahaa,
ja siellä kaloja narraamme ahaa, ahaa.
Ahdin valtakunta pienenee,
kun meidän kylän kersat pääsee valloilleen
ahaa, ahaa, ahaa.

Meidän koulu on isontien varrella ahaa, ahaa.
Ja siellä ollaan kuin kanat orrella ahaa, ahaa.
Ei koulussa silloin hauskaa oo,
kun tehtävissä vastaan tulee tenkkapoo
ahaa, ahaa, ahaa.

Meidän koulussa paljon suunnistetaan ahaa, ahaa.
Ja sitten lauluja lauletaan ahaa, ahaa.
Me Anungissa makkaroita paistetaan
ja tulomatalla hiihtokaistoja vaihdetaan
ahaa, ahaa, ahaa.

Me jääkiekkoakin pelaillaan ahaa, ahaa.
Ja koulukirjoja selaillaan ahaa, ahaa.
Me sählyssä kaikki voitetaan
ja matikkaa osata koitetaan
ahaa, ahaa, ahaa.

Tunkkarin koululla järjestettiin 26.2. Vetelin koulujenvä-
liset hiihtokilpailut. Väkeä oli paljon ja tunnelma korkeal-
la, kun kisat alkoivat aamulla kello 10. Paikalla oli hiihtä-
jiä niin Pulkkisesta, Patanasta, Räyringistä, Keskuskoululta
kuin tietenkin isäntäkoulu Tunkkariltakin. Sarjoja oli kym-
menen: 1-2 luokat, 3-4 luokat, 5-6 luokat ja uutena tulok-
kaana myös 7-9 luokat. Tytöille ja pojille omat sarjat.

Kisan aloittivat 1-2-luokkalaiset kilometrin matkallaan.
Kisa oli tiukka niin tytöissä kuin pojissakin, mutta tarkan
ajanoton vuoksi kisaajat oli helppo laittaa järjestykseen.
Kun alaluokkalaiset olivat tulleet maaliin, matkaan lähti-
vät ensin 3-4 luokan tytöt ja sen jälkeen saman luokan po-
jat. Näissäkin sarjoissa kisa oli tiukka, mutta lopulta voit-
taja saatiin selville. Seuraavaksi lähtivät 5-6-luokkalaiset
kahden kilometrin matkalleen. Sarjaan lähdettiin samalla
periaatteella kuin muissakin sarjoissa, eli ensin lähtivät ty-
töt, sitten pojat. Tyttöillä oli tiukka kisa. Pojilla taas kisa oli
muuten tiukka, mutta voittaja oli melko ylivoimainen. Ylä-
asteen sarjoissa osallistujia oli viisi, neljä poikaa ja vain yksi
tyttö. Heidän kilpailumatkansa oli kolme kilometriä. Kaikis-
sa sarjoissa oli se periaate, että oman hiihdon jälkeen sai
mennä syömään herkullista hernekeittoa.

Kun hiihdot oli hiihdetty, opettajat lähtivät laskemaan
tuloksia. Sillä aikaa oppilailla ja katsojilla oli mahdollisuus
ostaa grillimakkaraa, karkkia tai vaikkapa mehua TuKeVien
myyntipisteestä.

Palkintojen jako tapahtui koulun 5-6 luokan poikien pi-
halle lumesta tekemällä palkintopallilla. Palkintojen jaon
lopuksi jaettiin luokakohtaiset kiertopalkinnot, joihin huo-
mioitiin kahden parhaan tyttö- ja poikahiihtäjän yhteen-
laskettu aika. Jokaisessa sarjassa palkinnot keräsi Tunkkarin
koulu. Näin oli kisat saatu päätökseen. Nyt eikun seuraavia
odottamaan.

Sami Torppa

Ruusuja ja risuja

Yläluokan lukijapalsta

Kiitokset kaikille siellä, jotka ovat varovaisia tiellä. Jotkut ajaa ihan hurjina, ja säät alkaa olla kurjina. Joten jatkakaa ajamista varovasti, ettei käy kurjasti.

Mikälie

Miksi Vetelissä ei ole korisjoukkuetta? Oon kauan tykänny koriksesta, mutta en oo voinu pelata kun Vetelissä ei oo joukkuetta eikä oikein jaksais läh-tee joka päivä esimerkiksi Kokkolaan harjoituksiin.

Snoukkaaja

Vetelissä on paljon viisaita maita. On hyvä, kun on uimahalli, jossa voi käydä polskimassa ja lillumassa. Vetelistä on kylää koko elämäksi. Urheiluhulluja täällä main riittää. Järjestetään hiihtokisoja ja urheilukentällä kesällä paljon urheillaan + ennätyksiä ratkotaan.

L.K.O.

Laskettelu voisi olla mukava harrastus. Mikä mukavampaa kuin laskettelu aurinkoisella säällä. Voit tehdä temppuja ja hyppiä hyppyreistä tai sitten vaan lasketella rauhassa. Toivottavasti sinäkin tulet mukaan.

Shaun White

JÄRKEÄ NETINKÄYTTÖÖN!

Internetissä monet kopioivat kuvia, tekstejä ja musiikkia luvottomasti sekä haukkuvat nimettömänä. Ja kaiken lisäksi luullaan, ettei siitä jää kiinni. Poliisin on hyvin helppo selvittää "nettirikollisen" kotiosoite. Käyttäkää järkeä!

Samaya

Toivoisin, että Vetelissä järjestettäisiin enemmän eri lajien turnauksia, kuten esim. koripallo-, sähly-, ja jääkiekkoturnauksia, joihin jokainen voisi tehdä oman joukkueen.

Urheilusta kiinnostunut

Minä olen ehdottomasti sitä mieltä, että Tunkkarin koulun tulisi hankkia uudet uskontokirjat. Kirjassa, jota käytän kirjoituslunastana tätä juttua kirjoittaessani lukee "viime vuosisadalla", kun tarkoitetaan 1800-lukua, koska kirja on tehty vuonna 1998. Tunkkarin koulu saisi siis minun puolestani jo kovinkin hankkia uudet uskonnonkirjat. Kiitos.

Joku vaan

Katu- ja koristelamput. Minä olen sitä mieltä, että vaikka kunta säästää niin ei tarvitsisi katulamppujen osalta säästää liikaa. Esim. talvisin huomaa, ettei suurin osa lamputa pala esim. pyöräteillä tai jouluvaloista, jota näkee jouluisin. Osa lamputa on olleet kauan rikki. Sekin tulee mieleen, että joskus muinoin koristelamput otettiin aina pois kevääksi, kesäksi ja syksyksi, mutta nytkin ne hilluvat siellä jopa kesähelteellä ympäri vuoden.

Torppalainen

Foxmannin takana oleva tyhjä tila ei ikinä valmistu! Ja se on muutenkin ihan hyödytön ja liian pieni. Ja vielä... Jos siihen tulee Vetelin markkinat ni on kyllä aika sairasta porukkaa, jotka sen on päättänyt.

Norsquu

VETELIIN JALKAPALLOJOUKKUE!

Olen sitä mieltä, että Vetelissä pitäisi saada nuoret tytöt ja pojat innostumaan jalkapallosta. Olisin itse aloittanut jalkapallon, mutta ei ollut tarpeeksi pelaajia. Tahaisin, että nuoret innostuisivat jalkapallosta.

"Man in black"

Miksi ihmeessä pitää kirjoittaa opettavaisia 214 sivun kirjoja, kun voisi kuvia piirtää. Vois vaikka piirtää kirjoihin vain kuvat, jotka opettavat. Esim. romaanissa-kin ei yhtään kuvaa, vain 400 sivua kirjoitusta. Jos kirjassa lukee "pese kädet2, ymmärtääkö joku sitä, no ei. Mut kun sit kuvassa karhu pesee kädet, ymmärtääkö joku. Kyllä!

"J.S"

MUKAVAT KOULUVUODET

Nytkin taas pian keväällä kuudes luokkalaiset lähtevät toiseen kouluun ja viitosista tulee kuutosia. Monet kouluvuodet ovat Tunkkarilla olleet mukavia ja antoisia. Tunkkarin koulu on mukava pieni koulu Tunkkarilla, josta pääsee helposti Anunkiin ja Puusaareen. Niihin on tehty monia matkoja niin talvisin kuin keväisin. Haluaisin kiittää kaikkia opettajia ja Tunkkarin koulun muita apulaisia. Keittäjiä ja siivoojia yhteisistä mukavista vuosista ja tunteista.

Joona

• • • • •

Minä rakastan piirtämistä, se on lempiharrastukseni. Kun saan kynän käteen, alan piirtämään mielikuvituksellani. Jotkut eivät pidä piirtämisestä, mutta minua se auttaa purkamaan pahaa mieltä. Voit piirtää paperille mielesi ja olosi. Piirtäminen on oikeasti mukavaa. Eikun kynä käteen ja piirtämään.

Amanda

• • • • •

NYKYÄN TUNTUU,

ETTEI AIKUISET VÄLITÄ LUONNOSTA!

Kaikki ajattelevat, ettei heidän tarvitse ajatella asiaa, koska ne eivät silloin elä kun pahimmat asiat tapahtuu! Mutta entä lapset ja lapsenlapset? oletko ajatellut niiden tulevaisuutta.

Jansku 6. lk

Kiitoksia Keskuskoulun keittiölle hyvistä ruuista!

x tunturi x

• • • • •

KOULUN VÄLIPALA

Olen tyytyväinen siihen, että Tunkkarin koululle tulee usein hyvää välipalaa (pullaa, kaakaota, jne). Kiitokset muonittajille...

-Strike-

• • • • •

KAIKKI MUKAAN VÄLITUNNILLE!

Nyt nurkassa olevat aurinkoon leikkimään. Välitunnilla pitää tuulettua, eikä saa vain jäädä sisälle tai pihanurkkaan odottamaan kellojen soimista tunnille. Pihalla voi tehdä vaikka mitä, esim. voit pelata jotain, hyppiä hyppynarulla, keinua, jne... Nyt aurinkoon tai pakkaseen välitunnille. Minä pidän kiipeilemisestä, sitä teen melkein joka välitunti. Ylös, ulos ja välitunnille!

A.N.

• • • • •

On se kumma, kun ei väki enää jaksaa opettaa koululaisia opettaa pilkkimään, kun pilkkikin ostettiin sitä varten, että nyt pääsee pilkille. Mutta mitä vielä! Olisi edes joku ottanut kairan mukaan.

-Strike-

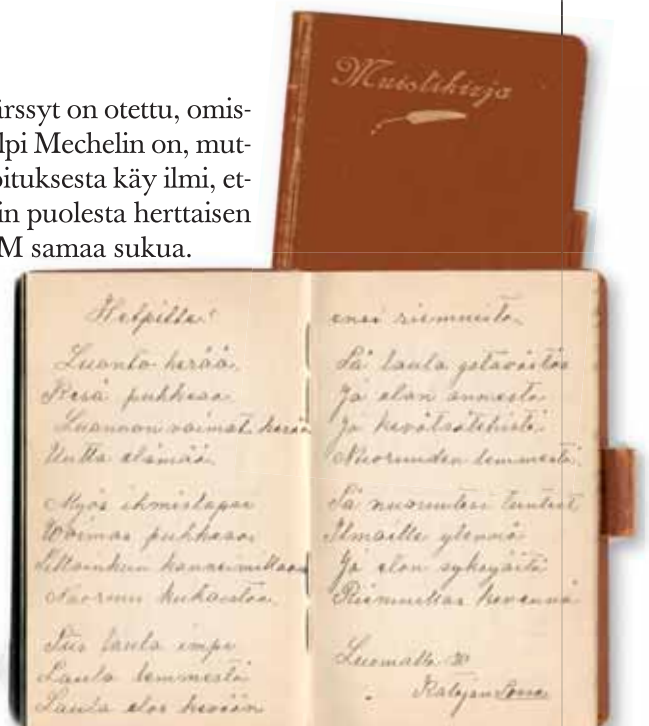
Entisajan "tekstiviestejä"

Tämän pienen muistikirjan, josta nämä sata vuotta vanhat värssyt on otettu, omistaa Helpi Mechelin Veteli 18/2 1910. En tiedä, kuka tämä Helpi Mechelin on, mutta rovasti Kallialan "Muistelmia Vetelistä 1890-luvulta" -kirjoituksesta käy ilmi, että Tunkkarilla asuva apteekkari Bökman toi jostakin Viipurin puolesta herttaisen nuoren puolison Märtha Mechelinin. Lieneekö tämä Helpi M samaa sukua.

Miten tämä kirjanen on joutunut allekirjoittaneen käsiin? Sain pari vuotta sitten kirjeen Englannista serkultani Kyllikki Turnerilta, joka on maisteri J.R. Torpan tytär. Kirje sisälsi tämän muistikirjan ja paljon vanhoja valokuvia. Sitäkään en tiedä, miten tämä on Jussi-sedän haltuun joutunut. Näin ollen on kuitenkin tallessa värssyjä, joita ovat kirjoittaneet keskuudestamme poismuuttaneet tunkkarilaiset.

Siinäpä Tunkkarin koulun oppilaille tehtävää – ottaa selvää, onko kirjoittajissa heidän esivanhempiaan. Tämä muistikirja lähettää meille "tekstiviestejä" sadan vuoden takaa ja ihan omalla käsialallaan.

Aurinkoisin kevätterveisin Maija-Liisa Palosaari (Torppa)
Fiina ja Hintrikki Tunkkarin tytön tyttö

Siltalan auton astinlaudalla Severi Tunkkari sylissään Ensio Jylhä, lavalla oikealta ensimmäinen Käpylän Samppa ja kolmantena veli Oskari. Tunnetaan vielä Anton Tunkkari.

"Kyllä sitä päriää koi pirulliseksi rupia"

Pari lehden numeroa taaksepäin kirjoitti Tapio Tunkkari Vételissä ennen sotia toimineesta piirieläinlääkäri Akke Hårdista. Hård oli varsin erikoinen mies. Nyt on vuorossa lähimmäinen Käpylän Samppa, Läspän Samppa tai Luoman Samppa. Rakkaalla lapsella on monta nimeä.

Suvun taustaa

Sampan isä, Käpylän Joonina muistettu, oli syntynyt Tunkkarilla ja siirtynyt 5-vuotiaana vanhempineen Luomalle, kun isä Matti Mikonpoika Tunkkari osti Luoman talon. Papit antoivat nimeksi Läspän talonnumeron mukaan. Niinpä tämä sukupolvi lähtikin maailmalle Läspä-nimellä. Joonas Matinpoika vihittiin Hanna Järven, räätälin sisaren kanssa. Rauhaton Jooni siirtyi paikasta toiseen. Vanhin Joonin lapsi, Matti, syntyi Luomalla, sitten seurasi vaellusvuodet ja seuraava lapsi Mari syntyi viiden vuoden kuluttua Tervaskorvessa, jossa nälkävuosien aikainen vellihoitola kunnostettiin Joonille ja Hannalle.

Vuoden 1885 heinäkuun 18. päivänä Hanna ja Jooni saivat kaksoset Joonas Sanfridin eli Sampan ja Antti Vihtorin, joka kuoli 9-kuisena. Hanna kesti vielä toisen kaksossynnytyksen, mutta nämä tyttäret tuoni vei. Joonin 12 lapsesta elivät aikuisiksi Matti, Mari, Kalle, Samppa ja toisen avioliiton Oskari. "Sukunimenä" Läspä. Aikuisiksi tultuaan nuoret palvelivat Luomalla ja Tunkkarin taloissa, paitsi Mari palasi Tervaskorpeen hoitamaan äitinsä hautaan. Marin poika sanoi, että Luomalta myytiin silloin tällöin pari lehmää, että saatiin amerikantikettejä. Amerikkaan menivät Matti ja Kalle, joiden jälkeläiset ovat siellä. Mari pantiin Hangosta takaisin sokeutumisen uhatessa, mutta Marin poika oli kahdeksan vuotta Kanadassa. Luomalta lähtivät myös Vanhan Matin tyttären Sofia Patanan lapset, joista yksi oli Sulkalan Tilda.

Oskari Jooninpoika Läspä vietiin Käpylän mökistä Tunkkarilta Ylistaron kunnalliskotiin. Toisen viejän poika kertoi isänsä sanoneen, että poika otettiin äidiltä väkisin. Määränpäätä lähestyttäessä Oskari puh-

kesi itkuun ja sanoi, että ”tuosako tuo talo nyt on, minä oon siitä niin monta kertaa unta nähänny”. Siellä Oskari kuoli 27-vuotiaana ruusuun.

Sanfred Läspä, Samppa

Joonas Sanfrid eli Samppa Läspä oli 8-vuotias äidin kuollessa ja 11-vuotias saadessaan äitipuolen. Sampasta kasvoi pystyvä nuorimies. Rippikirja kertoo Sampan muuttaneen Kaustiselle 3.11.1901. Juuri tuonna vuonna oli vanhin veli Matti tullut hakemaan Kallen, ettei tämän tarvitsisi venäjänväkeen. Ilmeisesti Samppa pääsee mukaan. Hänen tiedetään olleen Amerikassa. Matkasta muistona oli hänellä upea taskukello, jossa oli lapiomiehen kuva.

Pekolan Lauri oli käymässä Tervaskorvessa klupuna vuoden 1918 sodan alla. Tervaskorven Maijalle oli tullut tänne syntymäkotiinsa vierailemaan Joonin Mari-tytär poikineen. Mari tulee itkien kylältä, ja Maija lohduttaa, ettei se sota nyt tänne asti tule. Mutta Mari sanookin surevansa sitä, että kun ”tuo veli Sanfreeki alakaa mennä tuommoseks”. Laurin kertoman mukaan Samppa tuli Amerikasta Luomalle, oli hoitolaitoksessa ja sitten sijoitettuna taloihin.

Samppa oli milloin suuri sotaherra, milloin kuuluisa kirjailija. Ahkerasti hän kirjoittikin. Hän oli kertonut Kedonkankaalla yhden kirjan nimen olevan *Ja missä on Pöylän kerma-astia*. Suomen itsenäistymisen aikaan Samppa oli kirjoittanut valtiomuotoaiheisen näytelmän. Samppa otti kantaa kiistelyyn kuninkaan ja presidentin välillä. Leponiemen Hannan kertoman mukaan näytelmä päättyi päähenkilön sanoihin:

–Tuleppas Kaisa ja kaulaa minua! Eikö sinustakin ole hyvä, kun Suomi on tasavalta!

Vuoden 1929 kesäretkeltään Veteliin kertoo Lauri Kalliala:” Kirkon portilla tuli myös luokseni Tervaskorven Joonin Sanfree, ikätoverini, itseänsä suojeluskuntaupseeriksi kuvitteleva, hyvinvointia uhoava mies, loistava säilykepurkin kansi arvomerkinä rintaan kiinnitetynä”

Myöhemmin merkkien määrä lisääntyi. Hänellä oli kokardi lakissa, lasten sota-aikaisia talkoomerkkejä rintapielissä, ja pellinnaru kruunasi komeuden.

Samppa kävi usein Luomalla kirkkokahvilla. Kun isäni kysyi Sampalta, mitä kirkossa saarnattiin, Samppa nousi seisomaan, nojasi vasemmalla kädellään pöytänsä ja piti pitkän saarnan. En tullut tietämään muistiko hän papin puheen vai puhui omiaan. Sen jälkeen hän istui harmonin viereen, soitti ja lauloi virren ilman vähäisintäkään merkkiä sitä, että äiti oli kuulunut ”Je-

Sanfrid Läspä, Luoman Samppa eli Käpylän Samppa.

remiaan kranssiin”. Isäni kysyi kahvin aikana Sampalta ihan noin luottamuksellisesti, että kuka teistä siellä Markkulassa mahtaa kaikkein viisain olla. Samppa rykäisi, madalsi ääntään ja sanoi:

–Ei sitä ylhensä ruukata issiihän kehua.

Usein Samppa kävi myös Pekolassa, pani pojat riiviin ja ihasteli komeita nuorukaisia. ”Kyllähän siellä Kaustisellaki - mutta ko nuo Finnin Jannen pojat vie niin paljon keskitasua alaspäin”, harmisteli Samppa.

Muistissa on monia Sampan opetuksia. Mäntysaarella Samppa puhui hääparille:”Miehen tulee elättää vaimonsa jos pystyy, ja rakastaa vaimuuhun – ja siihen kyllä pystyy.”

Rakkaus oli Sampan mielestä *kahen ihmisen toisisthan johtuvaa tykkäämistä*.

”Luoja oli ollut Sampalle laupias suomalla hänelle vain onnelliseksi tekeviä ajatuksia”, kirjoitti Markkulan entinen työnjohtaja Kauko Toivola. Samppa oli kertonut, että hänellä on 700-sivuinen romaani ”Kultainen kaupunki”. Kulaiseen kaupunkiin Samppa pääsi 24.4.1957 keuhkonkuumeen sairastettuaan.

Marjatta Pulkkinen

Ja Samppa sanoi...

Samppa poltti piippua ja teki tupakkalakon. Naapureille hän kertoi: "Nakkasin piipun menehän ja kävin vielä kerran siirtämässä".

Viimeiset vuotensa Samppa vietti vanhainkoti Markkulassa. Kun hän saapui Markkulaan ihastui häneen evakona Harlun vanhainkodista Karjalasta siirtynyt Iida. Muutkin olivat leikkimielellä yhyttämässä näitä kahta. Tähän tuumasi Samppa: "Tuo lita taitaa olla niitä Viipurin kunniattomia ja sellainenhan ei passaa alakhunka kruununprinssi Mussolinille".

Samppa oli Markkulan tilanhoitaja Salmelan luottomiehiä toimien hevosmiehenä myllyreissuilla ja asiointimatkoilla. Salmela antoi leikillään Sampan näyttää voimiaan ja antautui kerran painissa selätettäväksi. Samppa nousi ylpeänä ylös ja virkkoi: "Liha se on joka luita nykkii".

Samppa ajoi taffania tapaninpäivänä. Kulki talosta taloon ja hänen pusseihin annettiin nisua ja muita senaikaista joulukerkuja. Samppa oli todennut hommastansa: "Järkeä tämäki vaatii, ettei käy samasa talosa peräjäläksen".

Aivan selvänä asiana Samppa piti sitä, että Tapio Wirkkala oli pitänyt häntä mallina raivaajapatsasta muotoillessaan. "Justhin niinku minä pirin kuokkaa kourasa ko kuokin Pihilajakorvesa".

Sata vuotta sitten järjestettiin Nivasaaressa kesäjuhlia. Oksasen työt, Vetelin papin tyttäriä, olivat innokkaina järjestämässä. Todennäköisesti tuolloin olivat kovääniset ensimmäistä kertaa käytössä. Ennen tilaisuuden alkua Samppa halusi kokeilla apparaattia ja lausui mikrofooniin ruman sanan. Tekoa paheksuttiin ja Samppaa kehoitettiin pyytämään pappilan tyttäriltä anteeksi. Samppa teki työtä käskettyä ja sanoi pappilan neideille: "Sopisko, että jaettas häpiä puoliks"?

Naapureissa käydessään Samppa silloin tällöin peilasi ja tälläsi jakausta kammallaan. Kun homma ei Sampan mielestään luonnistanut riittävän hyvin, virkkoi hän: "Taaska ei sattunu kampa kohalle".

Partaveistään kävi Samppa teroittamassa Leponiemen Matilla, jolla oli Amerikoista tuotu ns. öljykivi. Kovin taitavalta se ei näyttänyt katsojan silmissä.

Sampan ahkeruus jätti Tunkkarin ympäristöoppiin ja paikkanimistöön jälkensä. Mäntysaaren kytömaalla kutsutaan edelleen leveää veto-ojaa Sampanojaksi ja sillan kupeessa olevaa peltoa Sampanhaaksi.

*Aikalaisten kertomuksista koonnut
Jukka Tunkkari*

Tällä kuvalla Samppa pääsi nuorisoseurahistoriaan naapuripitäjän opettajan kaimana! Tässä Samppa näyttää olevan valokuvaaja Jylhän portailla näytelmärekvisiittaa mukanaan. Kuva Jylhä/Kivelä.

Eteläkangas Ay:n uusi navetta aloitti tuotantonsa

Jussi, Susanna, Perttu ja Anette Tunkkarilla on aihetta hymyyn, kun Eteläkankaan navetan rakennusurakka on nyt ohi ja lypsämään päästiin suunnitelmien mukaan 20.2.. Rakentamisessa pyrittiin ratkaisuihin, joilla turvataan mahdollisimman hyvät olosuhteet sekä eläimille että niitä hoitaville ja lypsäville ihmisille.

Kantava ja leveä Maitotie vie vt 13:lta uudelle navetalle.

Tuotantorakennuksen sijainti antaa mahdollisuuksia myös laajentamiseen tulevaisuudessa.

Suurinvestointi on edellyttänyt useita yhteistyökumppaneita.

Avointen ovien päivänä 13.2.2010 kutsua noudatettiin: liikenteen ohjaus oli tarpeen, kun viidessä tunnissa navetassa vieraili ainakin 3000 henkeä.

Jalkineiden suojapusseja jaettiin kävijöille ennen navettaan menoa.

Sadan metrin pituisessa navettahallissa on tilaa 330 lehmälle, jotka lypsetään 24-paikkaisessa lypsyasemassa.

Seosrehu jaetaan apevaunulla navetan keskellä olevalle pöydälle.

Kuvat ja teksti Hannu Salo

- se luotettava paikallinen palveluntarjoaja

KaseNet laajentaa palvelujaan Tunkkarin alueella

KaseNetin valokuituliittymä on nyt saatavana Mäntöläntien alueella.

Selvitämme kiinnostusta KaseNetin valokuituliittymään
Tunkkarintien, Siltalantien, Emäntäkouluntien,
Torpantien, Isoluomantien ja Vintalantien alueilla.

Ota yhteyttä ja kysy lisää!

info@kasenet.fi

p. 06 - 8887111

www.kasenet.fi

Kauttamme saatavana mm. seuraavat palvelut:

Laajakaista-TV

IP-Puhelinpalvelut

Sähköpostiosoitteet

Kotisivutilat

Asiantunteva paikallinen tuki

Menossa mukana

Perhonjokilaakson Lähivakuutusyhdistys

Kirkkotanhua 3, Veteli

Puh. (06) 8621 439

Kaustintie 1, Kaustinen

Puh. (06) 8621 439

Jyväskyläntie 4, Perho

Puh. (06) 8631 444

www.lahivakuutus.fi

TAKSI PERTTI LÄSPÄ

**VETELI (Tunkkari)
taksi + taksibussi**

Puh. 06-8621401 • Kirsi 0400-667613 • Pertti 0400-667612